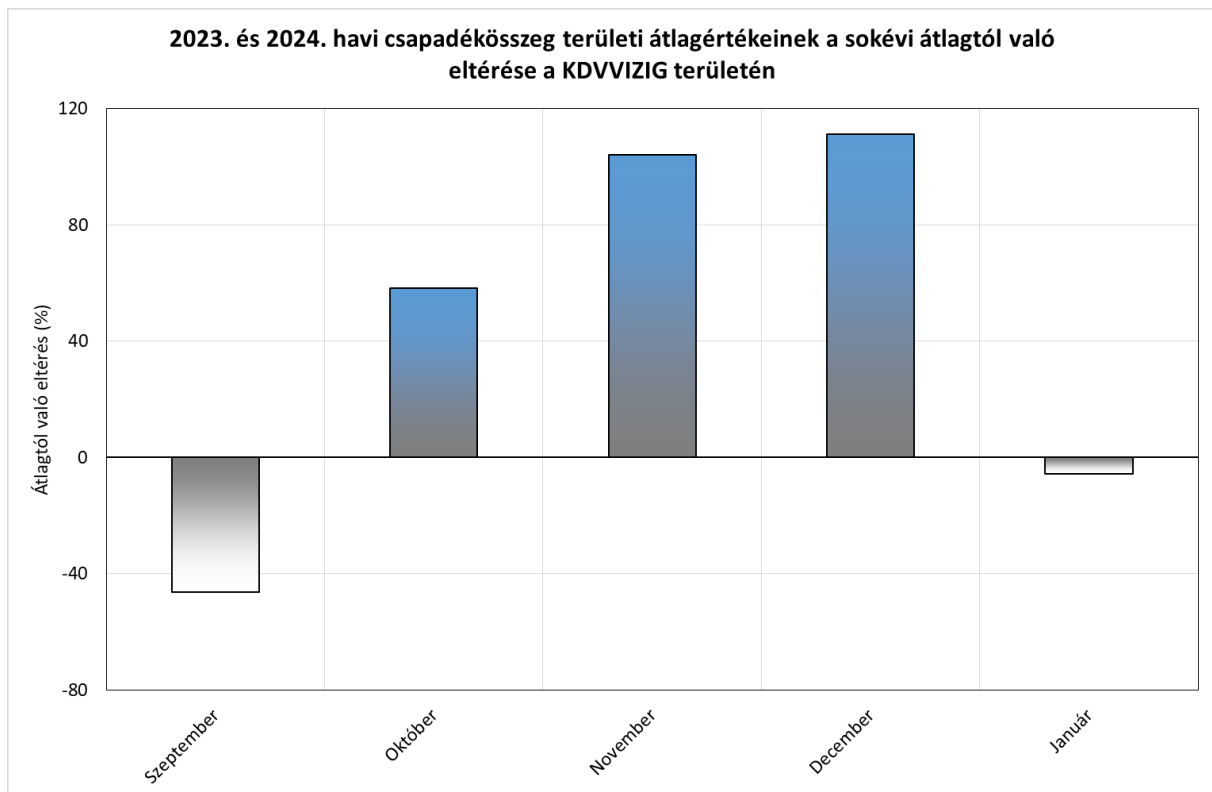

Havi hidrometeorológiai tájékoztató 2024. január

Meteorológiai helyzet

Csapadék

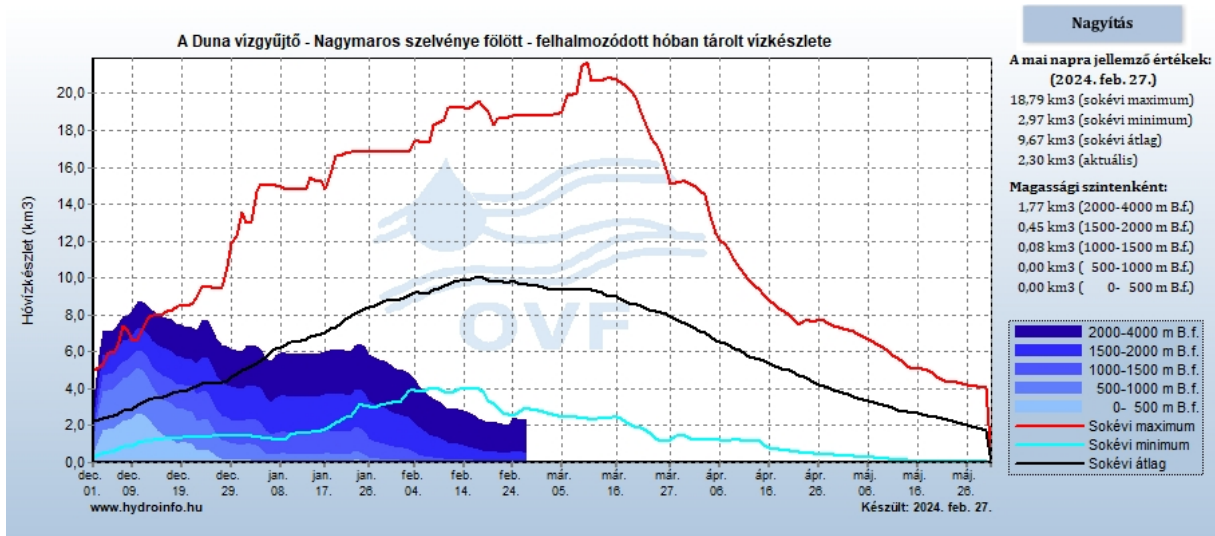
A KDVVIZIG területén januárban a sokéves átlagnál valamivel kevesebb csapadék hullott. A lehullott csapadék havi területi átlaga 32 mm volt, ami 6%-kal kevesebb a sokéves területi átlagnál (34 mm). 2023 szeptembere óta most januárban esett ismét átlag alatti csapadék, bár a tárgyhavi érték csak minimálisan maradt el az ilyenkor megszokottól. Igazgatóságunkon a lehullott csapadék havi mennyisége 16 mm (Tass) és 50 mm (Nagy-Hideg-hegy) között alakult. A hónap során a csapadéeloszlás egyenlőtlen volt. Január 7-ig több, mint 17 mm, majd 17-19. között további ~12 mm csapadék hullott le a havi 32 mm-es mennyiségből. Területi átlagban egyedül január 6-án érkezett 10 mm-t meghaladó csapadék, továbbá összesen 9 olyan nap volt, amikor 1 mm feletti csapadék hullott. A tárgyidőszakban igazgatóságunk területét érintő főbb részvízgyűjtőkön az alábbi havi területi átlagok adódtak: Közép-Duna vízgyűjtő: 28 mm; Zagyva vízgyűjtő: 32 mm; Ipoly vízgyűjtő: 42 mm; Duna-Tisza-hátság vízgyűjtő: 27 mm.

Hóviszonyok

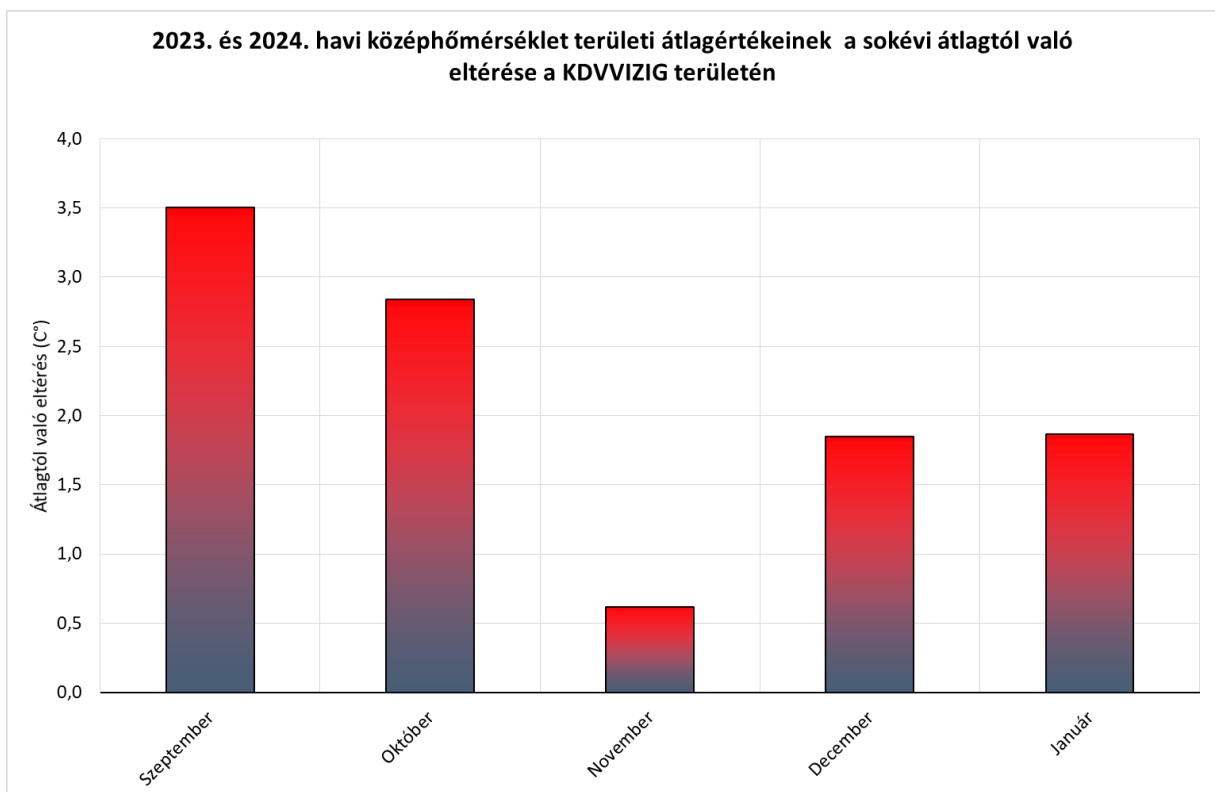
Januárban a Duna Nagymaros feletti szakaszán a hóvízkészlet a hónap elején még a sokéves átlag felett alakult, a folytatásban viszont folyamatosan csökkent és január végén már a sokéves minimumhoz közelített. Az Ipoly szalkai szelvénye felett szintén a hónap első napjaiban még valamivel átlag felett alakult a hóvízkészlet, majd csaknem teljesen elolvadt. A Zagyva szentlőrinc-káti szelvénye felett egész hónapban minimális

volt a hóban tárolt vízkészlet, csak a nagyobb csapadéktevékenységekhez kapcsolódóan jelent meg egy kevés hó a magasabb területeken.

Léghőmérséklet

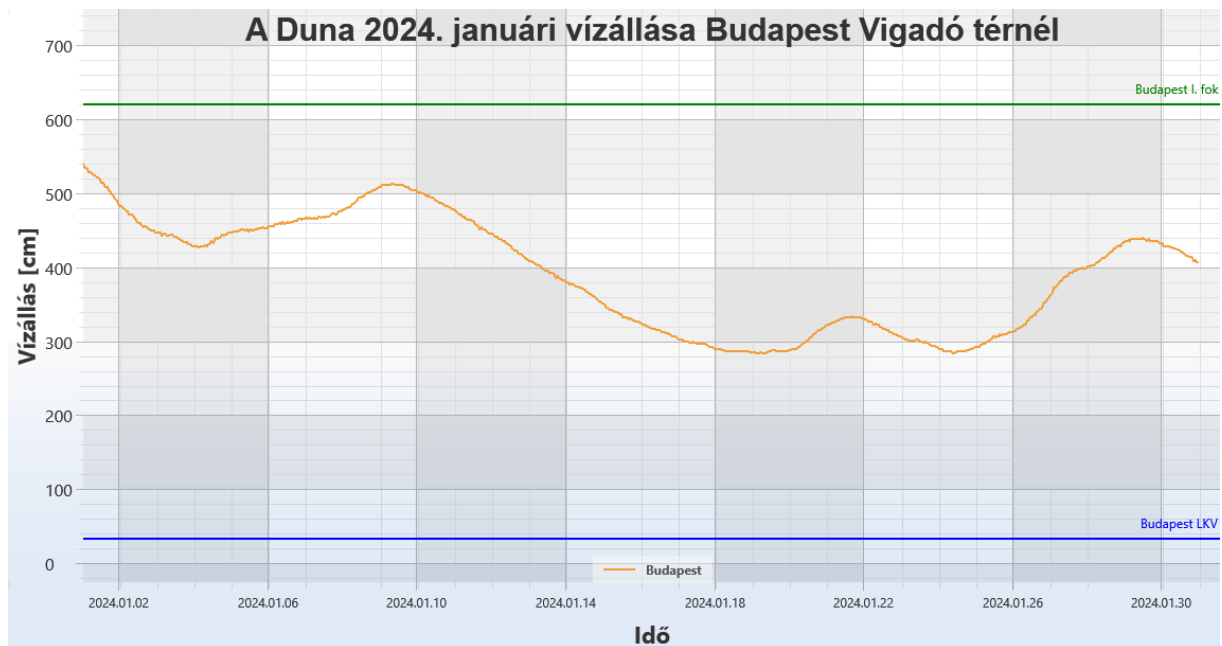
Januárban is a sokéves átlagnál melegebb volt az időjárás, a havi átlaghőmérséklet igazgatóságunk területén 1,1 °C volt, ami a sokévi (1991-2020) területi átlaghoz (-0,8 °C) képest közel 2 °C-kal magasabb. Januárban igazgatóságunk területén a legalacsonyabb havi középhőmérséklet Nagy-Hideg-hegyen (-1,2 °C), a legmagasabb pedig Budapest Állatkert mérőállomásnál (3,1 °C) fordult elő.

Vízjárás

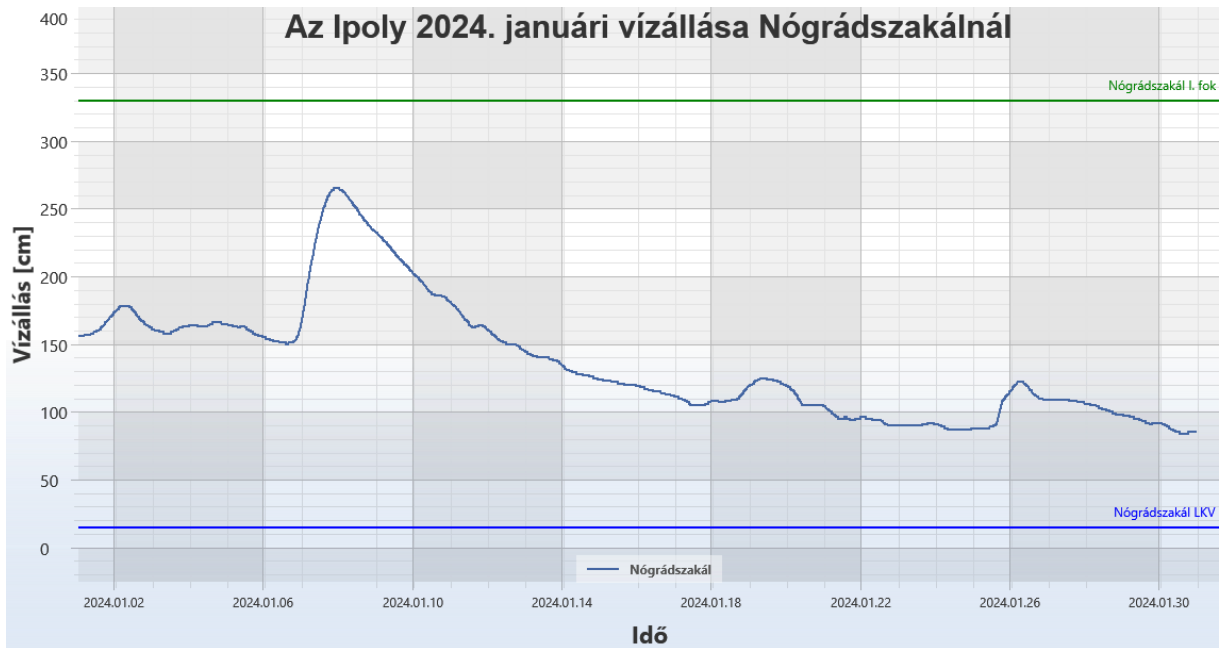
Duna

Január első felében egy közepes árhullám vonult le a Dunán, 500 cm feletti budapesti tetőzéssel, majd 300 cm körüli szintre (31% mederteltség) süllyedt a vízállás a Vigadó téri vízmércén. Kisebb ingadozások mellett még a hónap végén levonult egy körülbelül másfél méteres áradással jellemezhető árhullám, amely 29-én 440 cm-en tetőzött, 47%-os mederteltség mellett. A hónap további részében egyéb jelentősebb vízjárási esemény már nem történt.

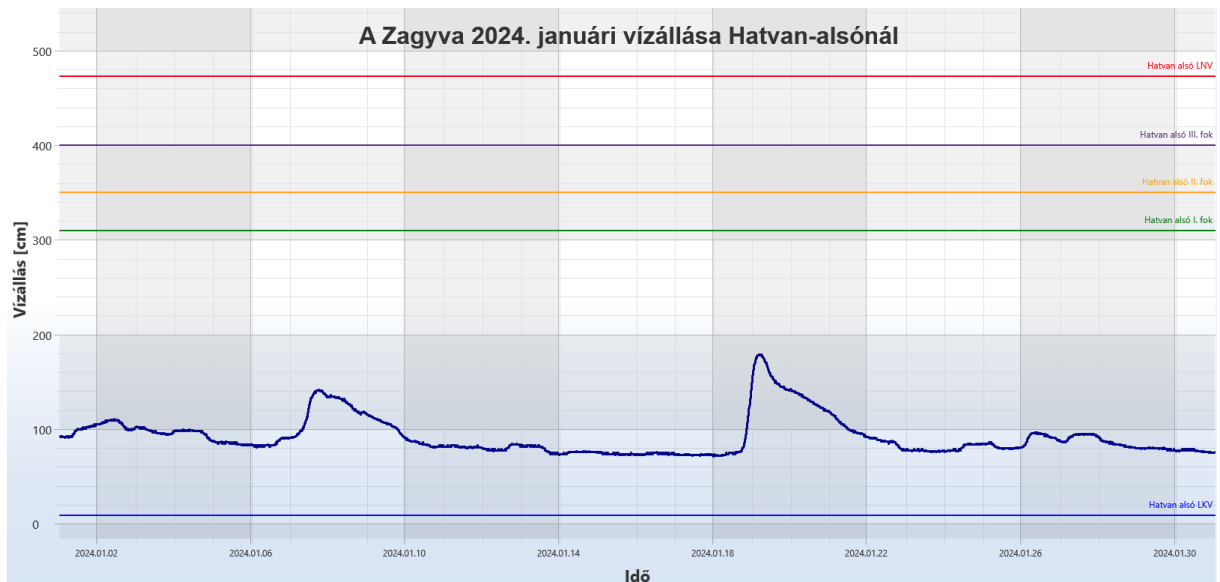
Ipoly

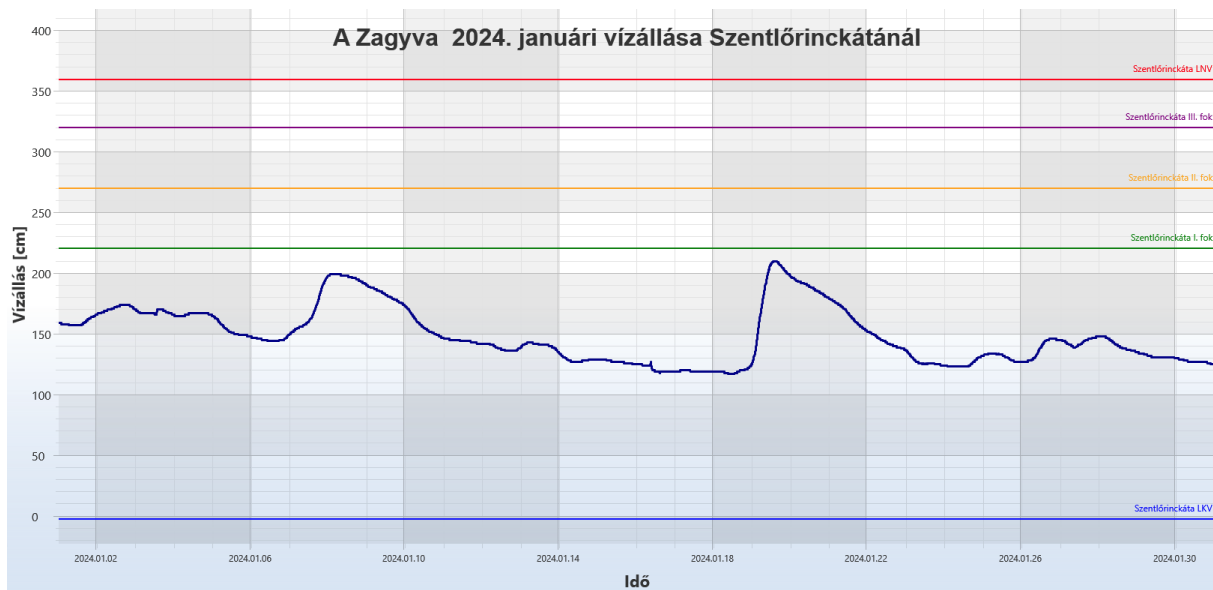
Január első néhány napjában az Ipoly teljes szakaszán csak kisebb, néhány deciméteres ingadozások jellemezték a vízjárást. A hónap során egy jelentős árhullám vonult le a folyón, melyet a január 6-7. között hullott csapadék eredményezett. Ipolytarnócnál és Nógrádszakálnál 7-én este, 70%-os és 63%-os mederteltség mellett tetőzött az Ipoly, míg Balassagyarmatnál 9-én, 44%-os mederteltséggel. A folyó alsó szakaszán szintén csak egy árhullám érkezett a hónapban, mely ~80 cm-es vízszintemelkedéssel járt és Ipolytölgyesnél 7-én tetőzött 46%-os mederteltség mellett. Ezt követően apadó volt a vízjárás, melyet a felső szakaszon két kisebb áradás szakított félbe, de ezek csak pár deciméteres vízszintemelkedéssel jártak. A hónap második felében a mederteltség a teljes szakaszon 15-30% között alakult.

Zagyva

Január nagy részében, kisebb ingadozások (1-2 dm) mellett, stagnáló volt a Zagyva vízjárása. Ezt a nyugodt állapotot a január 6-7. és 17-19. között, a területi átlagban lehullott több, mint 10 mm csapadék, valamint a Hasznosi-tározóból való vízeresztések szakították meg, így összességében két árhullám vonult le a Zagyva teljes szakaszán. Szentlőrinc-kátánál az első árhullám január 8-án 199 cm-en tetőzött, 21 cm-rel I. fokú árvízvédelmi készültségi szint alatt, a második árhullám január 19-én 14:00 órakor 210 cm-en érte el a maximális vízszintet, 10 cm-rel a riasztási szint alatt. Mindkét esetben 55-60%-os medertelítettség alakult ki.

Talajvíz helyzet

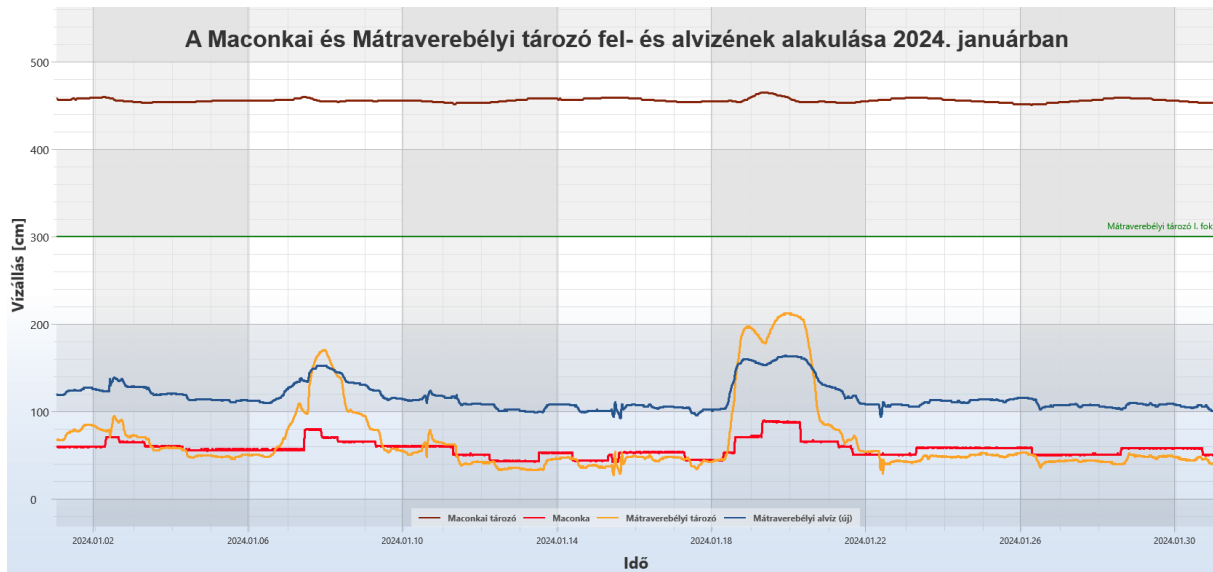
Januárban igazgatóságunk területére eső Duna-Tisza közti hátsági területen a sokévi átlagnál valamivel kevesebb csapadék esett. Ennek ellenére a síkvidéki területeken emelkedő, illetve ingadozó talajvízmozgást regisztráltunk. A tárgyhavi változásokat tekintve a Duna-Tisza köze középső részén növekvő vízszinteket mértünk a kutakban (Monor T 1119 és Sári-Csikópuszta T 1144). A monori állomásnál ~35 cm-t, a Sári-csikópusztai állomásnál ~20 cm-t nőtt a talajvízszint a hónap során. A Duna-Tisza közén, a Dunamenti-sík területén, a Dömsöd T 1137 kútban a hónap elején stagnált a talajvízszint, majd 17-ig csökkent. Ezután még egy vízszintemelkedés történt januárban, de a hónap végére ismét kicsit alacsonyabb volt a talajvízállás.

Vízgazdálkodási helyzet

A KDVVIZIG kezelésében lévő tározók

A zagyvai tározók többnyire a normál üzemrendnek megfelelően működtek. A Maconkai-tározó vízszintje 452-495 cm között ingadozott a hónapban, annak megfelelően, hogy éppen mennyi csapadék hullott a vízgyűjtőterületén.

A Mátraverebélyi-tározó vízgyűjtőjén a hónapban nem történt olyan csapadéktevékenység, amely következtében kiemelkedő vízviszatartásra lett volna szükség a tározóban. A csapadékok miatt két alkalommal emelkedett meg a tározó vízszintje 1-2 m-rel, január 7-én 170 cm és január 19-én 212 cm volt a tározó maximális vízszintje.

Vízvezetés-vízhasznosítás

2023.12.16 – 2024.01.05 közötti időszakban a határzsilipek zárása és belvízvédelmi készültség elrendelése mellett az érintett csatornák vizét kelet-nyugati irányba (Duna-Tisza-csatornán és az I. Árapasztón) vezettük ki Ráckevei (Soroksári)-Duna felé, ez azonban csak a Duna-ág vízszintjének jelentős (ún. belvízi üzemvízszintre történő- Kvassay: 111 cm, R/S/D Tass: 646 cm) csökkentésével volt biztosítható.

2024.01.05. után a vízvezetés az idénynek megfelelően alábbiak szerint történt:

A vízellátás biztosítása érdekében az RSD vízszintjét vegetációs időszakon kívüli üzemvízszinten tartottuk (Kvassay: 151 cm, R/S/D Tass: 692 cm).

A Duna-völgyi rendszerbe a Duna-Tisza-csatornán keresztül gravitációsan, az I. Árapasztó csatornába pedig a Dömsödi zsilip kismértékű nyitásával vezetünk be frissítővizet az RSD felől. A Szúnyogi zsilipet időszakosan nyitjuk a megfelelő vízmozgás biztosítására. A XXX. és a Duna-völgyi-főcsatornán, valamint a XXXI. csatornán az Alsó-Duna-völgy rendszer irányába történik víztovábbadás.

Árvízvédelmi készültség

Árvízvédelmi készültség elrendelésére január hónapban nem volt szükség.

Belvízvédelmi készültség

A csapadékos időjárás hatására a 2023. december hónapban elrendelt belvízvédelmi védekezés januárban is folytatódott az alábbiak szerint:

Az igazgatóságunk működési területétől délre eső területeken (Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság működési területe) is jelentősen megemelkedett a talajvízszint és a csatornák telítődtek. A Duna-völgyi-főcsatornán, a XXX., illetve XXXI. csatornákon átadott vízmennyiség tovább rontotta a déli területeken a belvízhelyzetet, ezért az ADUVIZIG kérte fenti csatornák ún. határzsilipjeinek (Ürbői-zsilip, Kunpeszéri-zsilip) zárását. Emiatt az igazgatóságunk területén keletkezett belvizeket a Ráckevei (Soroksári)-Duna felé kormányoztuk, ez azonban csak a Duna-ág vízszintjének jelentős (ún. belvízi üzemvízszintre történő) csökkentésével volt biztosítható.

Belvízvédelmi készütség elrendelése mellett az érintett csatornák vizét kelet-nyugati irányba (Duna-Tisza-csatornán és az I. Árapasztón) vezettük ki Ráckevei (Soroksári)-Duna felé.

Fentiek miatt, 2023.12.16 – 2024.01.05 közötti időszakban a 02.02. Észak-Duna-völgyi és a 02.03. Ráckevei (Soroksári)-Duna menti belvízvédelmi szakaszok-ra ill. az érintett szivattyútelepekre (Szúnyogi, Dömsödi, Ráckevei, Szigetbecsei) II. fokú belvízvédelmi készütséget rendeltünk el.

Továbbá a Dunán levonuló árhullám miatt egyes belvízelvezető főcsatornák (Sulák csatorna, III. főcsatorna, Soroksári I. főcsatorna) gravitációs kivezetésének lehetősége megszűnt ezért az ún. dunai torkolati szivattyútelepek (Érdi, Makádi, Tassi) üzembehelyezésére is szükség volt.

Fentiek miatt a 02.03. Ráckevei (Soroksári)-Duna menti és a 02.04. Érd-Dunafüredi belvízvédelmi szakaszok érintett szivattyútelepeire (Érdi, Makádi, Tassi) 2023.12.13-2024.01.12-ig belvízvédelmi készütséget rendeltünk el.

A belvízvédelmi fokozatokat az alábbi táblázat tartalmazza:

Védelmi szakasz		Érintett szivattyútelep/rendszer	Elrendelés időpontja	Fokozat	Megszüntetés időpontja
száma	neve				
02.02.	Észak-Duna-völgyi	Rendszer	2023.12.14 6:00	I.	
			2023.12.16 6:00	II.	
			2023.01.04 18:00	I.	2024.01.05 18:00
		Szúnyog	2023.12.14 6:00	I.	
			2023.12.16 18:00	II.	
			2024.01.04 18:00	I.	2024.01.05 18:00
02.03.	Ráckevei-(Soroksári-)Duna menti	Rendszer	2023.12.14 14:00	I.	2024.01.05 18:00
		Dömsöd I.	2023.12.16 6:00	I.	2024.01.05 18:00
		Dömsöd II.	2023.12.16 6:00	I.	2024.01.04 18:00
		Ráckeve	2023.12.14 6:00	I.	2024.01.04 18:00
		Szigetbecse	2023.12.14 6:00	I.	2024.01.02 18:00
		Makád	2023.12.14 14:00	I.	2023.12.19 18:00
			2023.12.24 15:00	I.	2024.01.04 6:00
			2024.01.08 14:00	I.	2024.01.12 18:00
		Tass	2023.12.15 6:00	I.	2023.12.19 18:00
			2023.12.25 6:00	I.	
			2023.12.26 18:00	II.	
			2023.12.31	I.	2024.01.02 9:00

			10:00		
			2023.01.09 07:00	I.	2024.01.11 6:00
		Tassi provizórium	2023.12.26 18:00	II.	2023.12.31 10:00
02.04.	Érd- dunafüredi	Érd	2023.12.13 12:00	I.	
			2023.12.15 12:00	II.	2023.12.20 12:00
			2023.12.23 18:00	II.	
			2023.01.04 12:00	I.	
			2023.01.07 18:00	II.	
			2023.01.11 18:00	I.	2024.01.12 18:00

Vízminőség-védelmi készültség

Vízminőség-védelmi készültség elrendelésére nem volt szükség.

Vízminőségi helyzetkép

Az alábbi táblázatban a **Duna**, az **RSD**, az **Ipoly** és a **Zagyva** főbb szelvényeiben a tárgyidőszakban észlelt vízminőségi paramétereit foglaltuk össze. A táblázat feltünteti a januárban mért paraméterek minősítési osztályozását is.

mintavételi hely	datum	oldott oxigén	d. ox. fogy. e.	ammónia-N	nitrit-N	nitrat-N	ásvány-olaj	min. osztály
Duna, Szob, sodor								
	2024.01.10	11,5	17,3	0,07	0,018	1,99	<0,02	221
	2024.01.24	-	-	0,08	0,019	2,26	-	-2-
Duna, Bp. felett, sodor								
	2024.01.10	12,0	16,3	0,09	0,019	2,10	-	22-
Duna, Nagytétény, sodor								
	2024.01.10	11,6	18,3	0,11	0,020	2,17	-	22-
Szentendrei-Dunaág, Szentendre alatt								
	2024.01.10	11,2	15,8	0,06	0,020	2,26	-	22-
RSD, Kvassay-zsilip								
	2024.01.03	9,7	14,0	0,16	0,021	2,26	-	22-
	2024.01.09	10,5	16,2	0,23	0,026	1,74	-	22-
	2024.01.23	10,7	16,2	0,15	0,025	2,28	-	22-
RSD, Szigethalom								
	2024.01.03	10,0	19,0	0,17	0,127	2,51	-	24-
	2024.01.09	10,9	15,7	0,10	0,099	1,79	-	23-
	2024.01.23	10,9	21,2	0,14	0,097	2,35	-	23-
RSD, Ráckeve								
	2024.01.03	10,2	15,0	0,50	0,363	2,76	-	25-
	2024.01.09	11,0	16,7	0,14	0,114	2,01	-	24-
	2024.01.23	11,2	16,7	0,22	0,150	2,40	-	24-
RSD, Tass								
	2024.01.03	10,2	17,0	0,23	0,077	2,28	-	23-
	2024.01.09	10,8	17,7	0,28	0,217	2,28	-	24-
	2024.01.23	10,9	15,2	0,13	0,122	2,44	-	24-
Ipoly, Letkés								
	2024.01.08	10,7	20,2	0,05	0,017	1,54	<0,02	221
Ipoly, Ipolytarnóc								
	2024.01.08	10,1	19,7	0,18	0,030	2,06	<0,02	221
Alsó-Tápió, Tápióság								
							-	
Egyesült-Tápió, Tápiógyörgye								
	2024.01.18	10,2	19,5	0,05	0,021	2,26	-	22-
Zagyva, Bátortereny (Nagybátony)								
	2024.01.15	11,2	21,0	0,85	0,089	2,58	-	23-

* a visszavont MSZ 12749:1993-as szabvány (Felzárni vizek minősége, minőségjellemzők és minősítés) szerint.

osztályozás				
1	2	3	4	5